

Jerzy Slazak
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 46-850 82 8974, 467-612 28 974
Fax 46-850 82 8808
jerzy.slazak@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

VATTENPROVTAGNING VID STOCKHOLMS STRANDBAD – RESULTAT FRÅN SOMMAREN 2008

Miljöförvaltningens redovisning

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens redovisning

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

Badvattenkvaliteten vid Stockholms 24 officiella strandbad är överlag god.

Badvattenkvaliteten vid Hökarängsbadet har under 2008 blivit bättre på grund av åtgärder inom Stockholm Vattens miljömiljardsprojekt *Drevviken – rening av dagvatten*.

Ett par bad, Sättrabadet och Smedsuddsbadet, har haft återkommande problem med förhöjda bakteriehalter. Med stor sannolikhet kommer dessa strandbad att få en anmärkning av EU-kommissionen under 2009, med 2008 års resultat som underlag.

Inga farligt höga halter av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algbloomning, uppmättes vid de besökta badplatserna år 2008.

Sommarens provtagning har utgått ifrån det nya badvattendirektivet (2006/7/EG) som implementerades i svensk lagstiftning under våren 2008.

Bakgrund

Inom Stockholms kommun finns 24 officiella strandbadplatser längs Mälarens stränder, Saltsjön och i mindre insjöar. Ansvaret för skötsel och underhåll av dessa åligger den stadsdelsnämnden där badet är beläget. Två badplatser drivs av andra ägare än Stockholms stad: Sköndalsbadet drivs och sköts av Sköndalsstiftelsen och Ekhagen drivs av Djurgårdsförvaltningen.

17 av strandbaden har över 200 badgäster per dag i genomsnitt och klassas därför som EU-strandbad. Övriga 7 benämns som kommunala strandbad.

Ett officiellt strandbad måste uppfylla vissa grundläggande krav. Badvattnet ska vara tjänligt från hygienisk synpunkt vilket bedöms med vattenprover som tas under sommaren. Ett visst antal toaletter beroende av antalet besökande ska ställas ut, livräddningsutrustning ska finnas tillgänglig och informationsskyltar ska finnas på stranden.

Bedömningen av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt görs av Miljöförvaltningen och baseras på bakteriologiska undersökningar av vattenprov. Förekomsten av tarmbakterierna *E.coli* och intestinala enterokocker (indikerar fekal förorening) utgör den huvudsakliga grunden för denna bedömning. Från och med sommaren 2008 analyseras badvatten från alla strandbadplatser i enlighet med EG-direktiven om kvaliteten på badvatten (2006/7/EG) och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2008:8).

Skillnaden mellan gamla lagstiftningen och den gällande lagstiftning är att analysresultaten på strandbadvatten räknas som miljökvalitetsnormer och måste uppfylla visa kriterier för att människors hälsa eller miljön inte ska komma till skada.

Det nya badvattendirektivet, förordningen, föreskrifterna och de allmänna råden ställer högre krav på den lokala tillsynen och på de parter som sköter strandbaden. Väsentliga skillnader mellan direktiven är bl.a. att: badvattenprofil ska upprättas för varje badplats, en kontrollplan med sommarens provtagningsschema ska lämnas in till Naturvårdsverkets datavärd, mikrobiologiska parametrar som ska undersökas ändras, istället för *koliforma bakterier* ska *intestinala enterokocker* provtas tillsammans med *E. coli*, bedömning av badvatten ska omfatta tre badsäsonger och innevarande år samt badvatten ska klassificeras som: *utmärkt*, *bra*, *tillfredställande* eller *dålig*. Årets badsäsong bedöms med de gamla benämningarna: *tjänlig*, *tjänlig med anmärkning* eller *otjänlig*.

Resultat under badsäsongen 2008

Resultaten av badvattenundersökningarna redovisas kontinuerligt på

Smittskyddsinstitutets hemsida badplatsen.smittskyddsinstitutet.se.

På stockholm.se, där allmänheten kan hämta information om badvattenkvalitet, algblomning eller händelser som berör strandbadplatser, finns en direktlänk till denna sida.

Miljöförvaltningen har under badsäsongen maj-september 2008 tagit prover för bedömning av vattnets tjänlighet för bad från hygienisk synpunkt vid stadens samtliga officiella strandbad. Tabellen nedanför visar sammanställda provresultat för respektive strandbad.

STRANDBAD	Antalet prov-platser	Antalet prov	Tjänliga	Tjänliga med anmärkning	Otjänliga	Algblomning
Hässelby allmänna	1	7	7			
Johannesdalsbadet	1	8	7	1		
Kanaanbadet	2	15	13	2		
Lilla Essingen	1	7	7			
Långholmens klippbad	1	7	7			
Långholmens strandbad	1	7	7			
Lövstabadet	1	7	7			
Maltesholmsbadet	2	19	14	5		
Minnebergsbadet	1	7	7			
Mälarhöjdsbadet	2	15	14	1		
Smedsuddsbadet	2	17	13	3	1	
Solviksbadet	1	7	7			
Stora Essingen	1	7	7			
Sätra strandbad	2	21	12	4	5	
Ängbybadet	2	16	12	4		
Brunnsviksbadet	1	7	5	2		
Ekhagen	1	9	7	2		
Farsta strandbad	1	9	6	1	2	
Flatenbadet allmänna	1	8	7	1		
Flatenbadet barn	1	7	6		1	
Hökarängsbadet	1	8	7	1		
Långsjöbadet	1	7	7			
Sköndal	1	8	5	1	2	
Trekanten	1	8	7	1		X
Summa:		238	198	29	11	
Procent:			83,2%	12,2%	4,6 %	

Bakteriehalter

Generellt är badvattnet vid Stockholms officiella strandbad av god kvalitet från hygienisk synpunkt. En del avvikelser förekommer från år till år beroende på väderleken under badsäsongen och badets belägenhet. Årets badsäsong har präglats av låg temperatur och få soldagar. Det varma sommarvädret under säsongens soliga dagar och den stora belastningen på strandbadplatserna samt regn under sommarens sista veckor är bidragande faktorer till att badvattenkvaliteten vid vissa stränder visar sämre resultat. Mycket nederbörd och föroreningar som rinner ner i vattnet med regnvatten kan påverka badvattenkvalitet negativt. Vid mycket kraftigt regn kan en bräddning av blandad dag- och avloppsvatten ske och vid ett antal strandbad finns bräddavloppen i närheten av stranden. En annan orsak som kan påverka badvattenkvalitet är ett stort antal sjöfågel som uppehåller sig på stadens badstränder under sommaren. Dessa fåglar förorenar bryggor och gräsmattor och vid nederbörd förorenas också vattnet. Det är heller inte osannolikt att det förekommer att fritidsbåtar som ligger vid bryggorna i närheten av strandbad tömmer sina avlopp där.

Två av Stockholms strandbad: Sättrabadet och en av provtagningspunkterna vid Smedsuddsbadet fick under våren 2008 en anmärkning från EU-kommissionen. Anmärkningen är baserad på badsäsongen 2006 och 2007 då dessa badplatser inte uppfyllde de hygieniska kraven som ställs på ett EU-strandbad enligt dåvarande Badvattendirektiv. Med stor sannolikhet kommer dessa strandbad att få en anmärkning av EU-kommissionen även under 2009 med 2008 års resultat som underlag.

Smedsuddsbadets dåliga provresultat kan i dagsläget inte hänvisas till några konkreta tekniska orsaker. Sättrabadets dåliga badvattenkvalitet kan till en vis del relateras till sjöfågelförekomsten och deras förorening av gräsytor. En annan orsak som bör utredas är eventuellt läckage av avloppsvatten från fastigheter, verksamheter och båtklubbar som ligger i närheten av badplatsen.

Miljöförvaltningen kommer genom tillsynsinsatser att kartlägga orsakerna till den tidvis dåliga badvattenkvaliteten och, om källan identifieras, kräva åtgärder som kan förbättra resultaten. Åtgärdsförslagen i Handlingsplan Badvatten från 2007 kommer att utgöra ett viktigt underlag för dessa tillsynsinsatser.

Badvattenkvaliteten vid Hökarängsbadet, som har visat dåligt resultat under ett antal år, har under 2008 blivit bättre. Anledningen till detta är att Stockholm Vatten AB har genomfört en omläggning av en dagvattenledning inom ramen för miljömiljardsprojektet *Drevviken – rening av dagvatten*. Åtgärden genomfördes under 2008 och effekten är redan synlig i Miljöförvaltningens badvattenprovtagning.

Resultaten från provtagningen inom Handlingsplan Badvatten, som syftar till att få fram nya strandbad, kommer att redovisas separat.

Algblomning

Sedan 1994 kontrolleras i en del sjöar även förekomsten av potentiellt toxiska cyanobakterier, så kallad algblomning. Miljöförvaltningen tar planktonprover och gör fältobservationer. Under sommaren 2008 skedde provtagning vid Brunnsviksbadet, Sköndalsbadet, Långsjöbadet, Farstastrandsbadet samt Mälarhöjdsbadet och Ängbybadet i östra Mälarens södra respektive norra del. Ett prov togs även vid Trekantsbadet. Urvalsprincipen för provtagningsplatser är redan övergödda sjöar och vikar, eller sjöar och vikar med dålig vattenomsättning och risk för övergödning. Vid bedömningen av halterna följer förvaltningen WHO:s riktlinjer.

Inga farligt höga halter av cyanobakterier uppmättes vid de besökta badplatserna år 2008.

Sjön Trekanten visade förhöjda halter av cyanobakterier under vecka 34. Det bedömdes dock att sjön Trekanten i sin helhet inte ”blommade” utan att det var extrema väderförhållandena med blåst och nederbörd som gjorde att halterna av cyanobakterier koncentrerades vid strandkanten där provtagningspunkten finns.

Ytterligare en händelse, som dock inte är kopplad till Miljöförvaltningens provtagning, är värd att kommentera i detta sammanhang. Under vecka 30 gick Länsstyrelsen i Stockholms Län ut med ett pressmeddelande om att förekomsten av blågröna cyanobakterier noterades på Riddarfjärden i centrala Stockholm. Stockholm Vatten AB tog prover i Årstaviken för att se om algerna spridit sig djupare i Mälaren. Analysresultatet visade att så inte var fallet.

Slut

Bilagor:

1. Karta över Stockholms strandbadplatser
2. Diagram över 2008 badsäsongens provtagning